

Laudate Dominum

„Dicsérjétek az Urat!” – Az Üllői Katolikus Egyházközség lapja. XXIV évfolyam 1. szám

"Szerette övéit mindhalálíg..." (Jn 13,1)

A húsvéti szent idő Krisztus megváltó művének az időszaka. Csodálatos hetek ezek, hiszen hamvazószerdától virágvasárnapig, majd a mély jelképekkel átítatott nagyhéten, egészen húsvétig átélhetjük lelkiekben a megváltás folyamatát. Arra kell felhasználnunk ezeket a napokat, hogy elmélyítsük szeretetünket, és kövessük Jézust a szeretet útján. A szent Negyvennap megkülönböztetett idő az Egyház liturgiájában, és minden a megígért misztériumhoz, Jézus megváltó halálához és feltámadásához vezet minket, ami az egyházi év központja és szíve.

Olyan szépen épül fel ez az időszak! Megindító kezdete hamvazószerdán a hamuval való kereszt rajzolása a hívek homlokára, amely emlékezteti a halandót: porból lettünk és porrá leszünk. Aztán indulhat a vezeklésünk, a böjt, és az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlása, amelyeket valódi szeretettel kell megtöltenünk. Így kell embertársaink felé is fordulnunk, mert a "szeretet mindent elvisel", azt a keresztet is, amelyet mások raknak ránk. Nem morgolódva, nem kelletlenül, hanem türelmesen és odaadóan, ahogy az Üdvözítő hordozta keresztjét.

Ezt a lelkileg nehezebb időszakot megtörik Nagyböjt vasárnapjai, hiszen ezeken a napokon ünnepeljük a feltámadást, de ettől még hangsúlyozzuk a liturgiában is a visszafogottságot, a szenvedés kelyhéből való részesülésünket és a húsvétra való készület jegyében a vezeklést. Nagyböjt 4. vasárnapját úgy is hívjuk, hogy "Laetare", azaz Örvendezés vasárnapja, mivel ez a bűnbánati idő közepe, és előremutat húsvét örömére és reményére.

Aztán az öt vasárnap után elérkezünk virágvasárnaphoz, amelyen Jézus Jeruzsálembe való bevonulására emlékezünk, s mi ünnepélyesen elkísérjük őt a szenvedő szeretet útján, de ezt csak úgy tehetjük meg, ha mi magunk is részt veszünk a szent eseményekben, az Olajfák hegyétől Jeruzsálem kapujáig.

A húsvéti szent háromnap csodálatos és mély egység.

Nagycsütörtökön – a kereszt árnyékában – hozzuk az utolsó vacsorát a jelenbe, megtörténik a lábmosás, az Úr alázatos szeretet szolgálata. Nagypénteken nincs szentmise, a szertartáson a passió meghallgatása után az egyház egyetemes könyörgései hangzanak el, majd hódolunk a kereszt előtt. Nagyszombat az Úr sírban nyugalomának a napja, majd este, a húsvéti vigiliámise drámai kifejlődésben éli át Krisztus feltámadását.

A világosság győz a sötétség felett, de a feltámadás nem szakítható el a kereszthaláltól, a kettő a szeretetben összefonódik, mert az Üdvözítő "szerette övéit mindhalálíg..." (Jn 13,1).

Uram, segíts, hogy a húsvéthoz vezető nagyböjti utunkon oly nagy szeretettel szerethessük embertársainkat, amellyel Te szerettél minket!

Üllő, 2026 Nagyböjt 4. vasárnapján

szerkesztőség

Az elmúlt időszak eseményeiből

Kórusunk Szent Ferenc ünnepén

P. Barsi Balázs OFM prédikációja

Baráti találkozó a közösségi házban

Márton-napi játszóház

Adventi koszorú készítés

Ökumené a református templomban

Egyházközségünk szolgálatában

Jelen írásunkban az egyházközségünkben segítő szolgálatot teljesítő diakónus és akolitus testvéreinket mutatjuk be, különös tekintettel a templomi szolgálat iránti elhivatottságukra.

! >2>, : 38= %8", =/ 53

60 éves, nős, három felnőtt gyermeke, öt unokája van. Budapesten tanítóképzőt, Vácon teológiát végzett. Pedagógus, hittan, rajz és dráma tanár, a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola tanára 35 éve. 4 éve főállásban az Óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskola igazgatóhelyettese.

25 éve diakónus. Annak idején megérezte a Szentlélek ébresztette vágyát és az Istentől szóló meghívást. Az a szolgáló szeretet vezérli, amint Jézus megmossa tanítványai lábát. Ennek követése lebeg a szeme előtt. Felszentelése után 20 évig Monoron volt diakónus. Immár 5 éve Gyömrőn és Üllőn segíti Virágh József atya munkáját. Egyházközségünkben általában havi két alkalommal, szombat esténként és nagyobb ünnepeken teljesít szolgálatot.

"- \$8 =83& ", 0- *453

77 éves, 1971 óta él Üllőn. Esztergályos volt, 10 éve nyugdíjas. Tavaly

óta özvegy. Két felnőtt gyermek édesapja, négy unokájuk született, egyikük már a Jóistennél van.

1986-ban megtért, 51 évesen bérállkozott. Többet szeretett volna tenni a katolikus közösségért, ezért Kornél atya javaslatára 2010-ben jelentkezett az akolitus képzésre. 2013-ban avatták fel. Küldetésének érzi, hogy segítsen mindenkinek, akinek szüksége van hitbéli támogatásra. Húsz éve már imádkozott azért, hogy legyen közösségi házunk, és mit ad Isten, megvalósult. Azóta is közbenjáró imát mond megtérésért, gyógyulásért, szabadulásért, a kívánt gyermekek megszületéséért. Azoknak is, akik még nem hívők. A Szentírás vezérli, Jézust követi. Választott jelmondata: "Én vagyok az út, az igazság és az élet." János 14:6

06: \$3 : / %02", 0- *453

59 éves. Nős, három felnőtt gyermekük, hat unokájuk van. Mestersége lakatos, az Üllőn működő vállalkozás, a Mester Acél Kft. tulajdonosa.

Felnőtt megtérő. 2014-ben feleségével, Tündével együtt lettek hívő katolikusok. Mi volt a hívó szó? Előtte néhány hónappal szívinfarktus érte. Miközben a szanatórium-ban kezelték, édesanyja meghalt. Súlyos betegsége és a családi tragédia hatása alatt összeroskadt, végtelesen egyedül érezte magát. Ekkor valami mégis azt

sugallta neki, hogy mégis egyedül. Megérezte, mit kell tennie, kórház után első útja a templomba vezetett. Párjával együtt mélyen hívők lettek. Valami furcsa módon vonzotta a szentély, többet szeretett volna tenni, mint egyszerű, padban ülő hívő. Érezte a meghívást, de nem tartotta magát felkészültnek, méltónak az akolitus szolgálatra. Kornél atya biztatására mégis jelentkezett a képzésre, és 2021-ben akolitus-sá avatták. Szereti az oltárszolgálatot és bármilyen más szolgálatot is. A közösségi házunkért végzett lelkiismeretes munkája példaértékű.

Motiválja őt Urunk színeváltozása, Péter szavaival kifejezve: "Uram, jó nekünk itt lenni."

; 38: 203 -*6; 2", 0- *453

53 éves. Nős, három gyermekük született. Elektroműszerész, víz és víz-készülék szerelő, műszaki ügyintéző.

2019-ben érettségizett, majd felvételt nyert a Pázmány Péter Katolikus Egyetem teológus szakára. Tanulmányait 2025-ben befejezte, most készül a záróvizsgára. A Váci Állandó Diakónus Képző Intézet első éves növendéke. 2010-ben felnőttként tért meg, és lett az üllői közösség tagja. Megtérése után annyi szeretetet és jó kapott Istentől, hogy ezt szeretné viszonzni. Isten hívta az Ő szolgálatára, ezt a hívást a mai napig érzi, és

ez inspirálja a hitben és tudásban való fejlődésben. Azért lett akolitus, hogy szolgálja testvéreit és felebarátait. Hisz az imádság erejében, amit nap mint nap megtapasztal. Szeretne Isten eszközévé válni! Jelmondata János Evangéliumából van. „Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretlek.” 21:17

"- * : / 03", 0- *453

44 éves. Nős, 15 éves lány és 13 éves fiú édesapja. Darukezelő, tehergépkocsi vezető.

Felnőttként tért meg, és lépett a krisztusi útra. Bár soha nem üldözte Jézust, addig nem is érdekelte a keresztyén élet, mégis Istent szolgáló, hívó emberré lett, az Ő végtelen irgalma és kegyelme által. Az akolitus képzésre azért jelentkezett, mert úgy érezte, még többet akar tudni, és a tudás által még közelebb akar kerülni Istenhez. Sokat vívódott, vajon tényleg ez lenne-e az ő útja. Egy szombati borús, esős napon autóval hazafelé jövet imádságban kérte az Urat, mutasson valami jelet, hogy tényleg jelentkezzen-e a képzésre. És ekkor egy kis falu mellett elhaladva látta, hogy a falu temploma és csakis a temploma a borús idő ellenére napfényben ragyog. Úgy érezte, megkapta a választ! Idén már 10 éve szolgál az Úr Jézus Krisztusnak!

Laza István

Biblia egy év alatt

Tolle et lege! Vedd és olvasd! Szent Ágoston belülről hallva ezt a mondatot kezébe vette a Szentírást, kinyitotta, beleolvasott és elindult a hit útján. Ez a cikk is valami hasonlót akar üzeni: Vedd és hallgasd! Egy új kezdeményezésnek köszönhetően egy év alatt végig lehet hallgatni és olvasni a Szentírást.

Mi a közös a takarításban, a mosogatásban, a sütés-főzésben, az autózásban, a vonaton és buszon utazásban, de akár a reggeli kávéban? Az, hogy mindegyiket használhatjuk arra is, hogy közelebb kerüljünk a Jóistenhez a Szentíráson keresztül. Most ráadásul ez még egyszerűbb. Nem kell hozzá más csak egy telefon, esetleg laptop vagy számítógép, akinek úgy kényelmesebb, annak egy fülhallgató. Elindult ugyanis a Biblia egy év alatt sorozat Fábry Kornél püspök atyával.

A kezdeményezés lényege, hogy egy év alatt végig lehessen venni a Szentírást, el lehessen mélyedni az üdvörtörténet egészében, a maga folyamatában a föld teremtésétől a választott nép viszontagságain keresztül Krisztus működéséig és az Egyház megalapításáig, mindezt egy év alatt. Ennek érdekében minden nap közzé tesznek egy videót/podcastot, amelyben Fábry Kornél püspök atya meghatározott rendben felolvassa az aznapi szentírási részeket, illetve ezekhez kapcsolódóan egy imádságot, illetve magyarázatot. A napi részek körülbelül 20-30 percet tesznek ki. Az Üllő-Budapest-Üllő vonat/busz távon, mindegyik rész végighallgatható, de egy egyszerűbb sütemény elkészítésének ideje alatt is.

Mondhat bárki bármit az új technológiák káros hatásairól, van is bőven, de az biztos, hogy az Evangélium terjesztésére is nagyon alkalmas eszközök. Annak idején az Egyház korán felismerte a nyomtatásban rejlő evangelizációs lehetőségeket, és kifejezetten jó látni, hogy ma is vannak új, innovatív kezdeményezések arra, hogy a minket körülvevő egyre hangosabb zajba hogyan lehet belecsempészni Isten szavát is az emberek számára.

Ilyen a Biblia egy év alatt kezdeményezés is, amelyet az Új Jeruzsálem Katolikus Közösség, valamint a zarandok.ma honlap szerkesztői készítenek. Utóbbi honlapot és Youtube-csatornát nemcsak azért érdemes látogatni, mert itt is elérhetőek a Biblia egy év alatt napi videói, de emellett más elmékedések (pl.: Barsi Balázs atyától) és lelkeségi tartalmak is. A napi szentírási részeket és magyarázatokat Fábry Kornél atya olvassa fel, akit az üllőiek már ismerhetnek, mert a 2021-es Eucharisztikus Világkongresszus főszervezőjeként a Laudate Dominumnak is adott interjút.

A január elsején kezdődött program nem egyszerűen végigveszi a Szentírást a teremtés történetétől kezdve a Jelenések könyvéig. Az egész elképzelés az Egyesült Államokból ered, egy Jeff Cavins nevű biblia kutató lelkipásztortól, aki katolikus családból származott,

majd protestáns lelkipásztor volt, végül megtért katolikus lett. Cavins dolgozta ki a „Nagy Kaland” Biblia olvasási módszert. Ennek a módszernek az a lényege, hogy egy nagy történetként, nagy üdvörtörténetként olvassa a Szentírást, amelynek összes könyve közül kiemel 14 ószövetségi és újszövetségi könyvet, amelyek leginkább beszélnek el folyamatában a megváltás történetét. A Szentírást többi könyvét pedig ezen nagy történet mentén, abba ágyazva, ahhoz kapcsolódva olvassa. Ez a Biblia olvasási módszer 12 szakaszra osztja az üdvörtörténetet, az őstörténetről és a pátriárkák korától kezdve a királyok és a fogság korán át, hogy aztán a Makkabeus felkelés ideje után eljusson a messiási beteljesedés és az Egyház korát magába foglaló Újszövetségig.

Mindez a gyakorlatban annyit tesz, hogy a Biblia egy év alatt keretében minden nap két-három szentírási részt olvas fel Fábry atya a Szent István Társulat bibliafordításából. Az első szentírási részek a Teremtés könyvéből, majd a Számok könyvéből, a Királyok könyvéből stb... származnak, hogy év végéig elérjünk Lukács Evangéliumáig, az Apostolok cselekedeteiig és végül a Jelenések könyvéig. Ezt követően minden nap a Biblia egy-egy „kiegészítő könyvéből” olvas fel részletet. Január folyamán ez Jób könyve volt. S harmadik olvasmányként az egész évet végig kíséri a zsoltárok, illetve a Példabeszédek könyve. Ezt követi minden nap egy imádság, valamint egy magyarázat.

A magyarázatok segítenek megérteni az adott szentírási szöveget, annak körülményeit, valamint azt, ahogy napról-napra a Szentírást olvasása közben kibontakozik előttünk az üdvösség története. Mit jelent például, amikor Ézsau eladja az elsőszülöttség jogát, hogyan érhető tetten a Sátán kísértése már a kezdetektől fogva, hogyan lesz Ábrahám a hit atyja és mégis meginog nem egyszer a hitben. De arra is rámutatnak ezek a magyarázatok, hogy ugyanezek a motívumok miként jelennek meg a több ezer évvel később élő ember, a mi életünkben is. Hogyan esünk bele újból és újból ugyanazokba a hibákba, hogyan inog meg a mi hitünk, hogyan kíséri a Jóisten a mi életünket is, akihez mindig van visszatérés.

A Biblia egy év alatt sorozat egy újabb lehetőség, amelyen keresztül Isten szava szól hozzánk. Nem is gondolnánk, hogy Isten szava milyen egyszerűen válhat a mindennapi életünk részévé, például ezen sorozat által. Több ezer magyar hallgatja, olvassa a Biblia egy év alatt sorozat új részeit minden nap, ajánlom ezt az üllői híveknek is. A napi részek elérhetőek a zarandok.ma honlapon és Youtube-csatornán, de applikáción keresztül is, és feliratkozva a hírlevélre e-mailen is minden nap megkaphatjuk az aktuális videót, és olvashatjuk is az aznapra vonatkozó szentírási részeket. Ne feledjék, Tolle et lege!

Farkas Vajk

Szent Rita, a lehetetlen helyzetek szentje

Egyházközségünkben közel tíz esztendeje működik imacsoport. Először külön női és férfi közösségek kezdtek együtt imádkozni, a későbbiekben a két közösség együttesen tartotta imádságos alkalmait. Az imacsoport Európa egyik legismertebb szentjének, Szent Ritának a pártfogásába ajánlotta működését, és felvette a Szent Rita Imacsoport nevet.

Mindenkor, de legfőképpen nagybőjtben különösen időszerű az ő életén elmélkednünk.

Szüleinek évekig tartó imádsága után égi hang jelezte Rita érkezését (névének jelentése: igazgyöngy), aki 1381 körül született az olaszországi Roccaporenában, Cascia környékén. Édesapja és édesanyja a hegyek között fekvő birtokukon egyszerűségben és istenfélelemben nevelték őt, akinek gyermek- és ifjúkorát a szülei iránti teljes engedelmesség és a fáradságos napi munka jellemezte. Rita szerzetes akart lenni, hogy egygé válhasson isteni Megváltójával, ám szülei egy helybeli ifjúnak ígérték kezét. Férje vad és erőszakos ember volt, akinek rossz természetét Rita hősiek türelemmel viselte. Mindenben engedelmeskedett hitvesének, azzal a feltétellel, hogy a templomba eljárhat. Szelídségével és jóságával végül sikerült legyőznie férje rossz természetét, és lelkét Istenhez vezetnie. Ennek ellenére régi haragosai meggyilkolták Rita férjét. Az özvegy megbocsátott férje gyilkosainak, ezzel előmozdította a szemben álló családok megbékélését. Egy évvel később elvesztette két kisfiát is.

Miután sok fájdalom árán eloldódtak a földi kötelékek, Rita jelentkezett a casciai Mária Magdolnáról elnevezett Ágoston-rendi zárdába, ám háromszor elutasították özvegysége miatt. Nem volt még harminc éves, amikor befogadták a nővérek közé. Minthogy olvasni nem tudott, a zsolozsma helyett egyéb imádságok elmondására kötelezték. Rendtársai közül kitűnt türelmével, engedelmisségével és jámborságával. Különös tisztelettel elmélkedett Jézus szenvedéséről, s arra vágyott, hogy osztozhasson a megfeszített Krisztus kínjaiban. Egy napon, amikor a feszület előtt térdelt, és vágya beteljesülését kérte, érezte, hogy a töviskorona egy tövise a homlokába fúródik. Mély sebet, stigmát kapott, amely később elmergesedett, s a belőle áradó szag miatt Ritát elkülönítették a nővérektől. Csak egyszer mehetett emberek közé, mikor nővértársaival Rómába zárandokolt. Ekkor az Úr a fájdalmakat meghagyva eltüntette sebet.

Mai fejjel gondolkozva nem értjük, hogy mi is abban a kitüntetés, hogy valaki fájdalmas, bűzös sebet hordoz a testén, még akkor sem, ha ebben Krisztushoz hasonlít. A stigma Jézus öt szent sebének, illetve tág értelemben a szenvedéstörténetnek (vérrel verítékezés, ostromlás, tövissel koronázás, elesés, oldalának megnyitása) bármely testi nyoma. Jézust gonosztevőkkel együtt feszítették keresztre, sebei erre is utalnak. Ugyanakkor a stigmák a föltámadott Úr Jézuson is láthatók, mint a szenvedésből született dicsőség ékszerei. Szent Pál önmagáról mondja: „Ezután senki ne okozzon kellemetlenséget nekem, mert Jézus jegyeit (stigmáit) viselem a testemen” (Gal 6,17).

A misztikában a stigma rendkívüli kegyelem Istentől. A stigmák látható vagy láthatatlan, de minden esetben legalább időszakosan nagyon fájdalmas sebek, melyek orvosilag nem befolyásolhatók és nem fertőződnek el. Gyakran a szenvedéstörténet óráiban (csütörtök éjjel, péntek 3 óra) okoznak nagy fájdalmakat. A szentek között az első, látható sebeket viselő stigmatizált Assisi Szent Ferenc volt. Szent Rita imádság

közben megtapasztalta azt a szenvedést, melyet Krisztus irántunk való szeretetből vállalt a kereszten. A töviskorona egyik tövise megsebezte a homlokát, és ő ezt a fájdalmas sebhelyet hordozta élete végéig. Jelképes tövis, élete tele volt tövissel, és ő mégis az Isten, és az emberszeretet útját járta. Szent Rita nem fordult el Istentől, aki hűségéért töviskoronájának hordozásában társául választotta őt.

A betegségek, a böjtölés és a munka fölemésztették Rita erejét, utolsó éveit ágyhoz kötötten töltötte. 1457. május 22-én hunyt el. Halálát egy emberi kézzel nem érintett harang szava hirdette meg. Testét soha nem temették el, mert csodálatos módon nem látott romlást; sértetlenül került ki a tűzvészből is, amelyben néhány évvel halála után a cédrusfából készült koporsója porrá égett.

Ritát már halála előtt szentnek tartották, 1626-ban avatták boldoggá. XIII. Leó pápa „Umbria gyöngyé”-nek nevezte, mikor szentté avatta őt 1900 májusában.

Szent Rita pártfogója mindazoknak, akik közbenjárását kérik bármilyen szükségükben; támasza azoknak, akik megoldatlan ügyekben bizalommal hozzá fordulnak. A kétségbeejtő helyzetbe került emberek, az anyák, illetve a meddőségtől szenvedők védőszentje. Művészeti jelképei a rózsák; Olaszországban ünnepén hagyományosan virágokat áldanak.

Mi pedig nagybőjti utunkon, húsvét felé közeledve elmélkedjük át, hogy tudunk-e másokért áldozatot vállalni, töviskoronával a fejünkön türelmesen szeretni? Milyen nehéz szeretetből, jóságból keresztet hordozni, talán pont olyanokért, akik megsebeztek bennünket! Pedig tudjuk, hogy aki Szent Ritához hasonlóan Krisztus

útján jár, az Krisztusnak társa lesz, és megtapasztalja azt az örömet, amelyet csak az önzetlen szeretet, és a feltétel nélküli jóság adhat nekünk.

Urunk, Istenünk, tölts el minket a kereszt bölcsességével és erejével, amellyel Szent Ritát gazdagon elhalmoztad. Add, hogy megpróbáltatásainkat a szenvedő Krisztussal együtt viseljük el, és így az ő húsvéti misztériumát egyre bensőségesebben átélhessük. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Amen.

Szerkesztette: Mezei Zsófia

Az egyházközségünkben működő Szent Rita imacsoport rendszeres összejövetelein a Szűz Anyához és a lehetetlen ügyek védőszentjéhez, Szent Ritához fohászkodnak saját szándékaikra és másokért egyaránt, manapság kiváltképp a békéért. Zsolozsma, rózsafüzér, saját ima, imatémák megbeszélése a sorrend. Az imaóra minden hónap első szombatján, 18:30-kor van. Vezetői Mészáros Olivér akolitus és Mészáros Anikó.

Szerkesztőség

Mit ettek és mit ehettek korábban böjtben az emberek?

A középkorban jelentős volt a katolikus egyház korlátozó szerepe abban, hogy bizonyos napokon milyen ételt vehettek magukhoz az emberek, s melyek azok a nyersanyagok, amelyeket nem fogyaszthattak. Ezeket a szabályokat Magyarországon a kereszténység felvételét követően, a 11. századtól kezdve vezették be. Az egyház az év 365 napjainak mintegy felére volt szabályozó hatással. A napokat három csoportba sorolhatjuk.

Szigorú böjt (latinul jejunium) vonatkozott először is a nagyböjt minden napjára, a vasárnapok kivételével. Ezért is van az, hogy a hamvazószerdától nagyszombatig tartó nagyböjti időszak 46 napból áll ugyan, de a 6 vasárnapot nem számítjuk bele, így jött létre a „40 napos” jelző. Továbbá, szigorú böjt vonatkozott a négy évszak egy-egy kántorhetének szerda, péntek és szombati napjára, egyes vigiliákra és minden hét pénteki napjára. Ezeken a napokon szigorúan tiltott volt az állati eredetű élelmiszerek (hús, szalonna, tej, vaj, túró, tojás) fogyasztása, illetve a jóllakás sem volt megengedett, így az étkezések számát és bőségét is szigorúan korlátozták.

A második csoportot a kevésbé szigorú böjt, az absztinencia alá eső napok jelentették. Ennek eredményeként a hét napjai közül szerdán és szombaton már az enyhébb előírások voltak mérvadók. Eleinte a szigorú böjt és az absztinencia közötti különbség csak arra terjedt ki, hogy utóbbi esetében az étkezések számát és bőségét kevésbé korlátozták. Az absztinencia értelmezése a 15. századi Európában az enyhülés irányában volt mozgásban. Erre vonatkozóan megfelelő forrásnak tekinthetők az 1475 óta megjelenő nyomtatott szakácskönyvek. A korai művek jellegzetessége, hogy az ételeket a húsevőnapok, valamint a hústalan napok két kategóriája szerint csoportosítják. „Tojásétek” vagy „vajás étek” a húsos és hústalan étkezés közt elhelyezkedő olyan absztinens napok ételei, amelyeken a tojás és tejtermék megengedett, csak a hús tilos. A „böjti eledelek” fejezetek ezzel szemben hús, tojás, tejtermék nélküli recepteket hoznak.

A húsos és hústalan napok visszatérő szabályos váltakozása a hét során, amely a középkorban egyházi szabályozás hatására alakult ki, a magyar népi táplálkozáskultúrában lehetővé tette a heti étrend intézményének későbbi gyakorlatát egy olyan időszakban, amikor a korábbi absztinenciaszabályok már enyhültek, az ételek sorozata viszont a megkülönböztetésre alkalmas új taggal egészült ki. Ez volt a főtt tészta, amely az itáliai szakácsművészeti központ hatásaként terjedt el Magyarországon. Ennek két válfaja a gabonagombóc (a ma ismert nokedli vagy galuska megfelelője) és a tényleges főtt tészta (a ma ismert spagetti megfelelője) volt.

A 17. század hozta el az alapvető változások kezdetét, amely a böjt és az absztinencia korlátozó szabályainak enyhülésével járt. Ebben az évszázadban szinte 3 részre „szakadt” Európa. A legszigorúbb, középkori böjt a keleti keresztény (ortodox) régiókban maradt fenn. A korábbi szabályok alóli legnagyobb mértékű enyhülés a protestáns (kálvinista és lutheránus) területeken ment végbe. A köztes helyzetre, a kismértékű enyhülésre Európa és Magyarország római katolikusok által lakott régiói mutatnak példát.

A 17. század elején Magyarország pápai felmentést szerzett katolikusainak a tej, tejtermék és tojás fogyasztásának tilalma alól a böjti és az absztinens napok teljes körére. A böjt és az absztinencia mindazonáltal nem épült, épülhetett le teljes mértékben. Még a 20. század első felében is a katolikus és protestáns családok idősebb

tagjai karácsony vigíliáján és nagypénteken általában délig – karácsony vigíliáján néha egész nap – teljes böjtöt tartottak, semmit sem ettek, legfeljebb vizet ittak. A katolikus vallású falvakban az I. világháború előtti időkben a szerdai és pénteki napokon kívül a nagyböjt ideje alatt, hamvazószerdától húsvét vasárnapig számos család böjtölt, sem húst, sem zsíros ételeket nem ettek. A nyers, ill. aszalt gyümölcsök, főtt tészták, főzelékfélék mellett elterjedt böjti étel volt a korpából készült savanyú leves és a kelesztetlen tésztából sültt lepénykenyér.

Az egyházilag megállapított böjti napokon kívül egyénileg is, kollektíve is lehetett böjtöt fogadni. Fogadott böjtnapot tarthatott egy falu egykori nagy tűzvész, jégverés, döghalál, marhavész, pestis vagy tömeges szerencsétlenség emlékére, azért, hogy meg ne ismétlődjék. (Ilyen pl. a mezőségi Széken augusztus 24-e, Bertalan napja, amelyet a tatárjárás emlékére tartanak.) Az egyéni fogadott böjt kétféle lehet. A szokásos pénteki böjt mellé önmegtartóztatásból még egy napot (rendszerint a szerdát) fel szokták fogadni böjtnek. Valamilyen különleges cél elérése érdekében is szoktak böjtöt fogadni. Pl. a családból valaki beteg, s annak gyógyulásáért vagy szép haláláért, gyermekáldásért, jó férjért böjtölnek, vagy éppen ellenkezőleg: valakire böjtöt fogadnak azért, hogy az legyen beteg vagy haljon meg. A böjtöléssel rendszeren valamilyen imádság (olvasó, rózsafüzér) elmondása, gyónás és áldozás is együtt járt.

A Kárpát-medencében elterjed és népszerű böjti étel a cibereleves

Mit ehetnek azok a katolikus testvérek, akik a mostani nagyböjtben szeretnének húsmentesen, s állati eredetű nyersanyagok kiiktatásával étkezni? A főzésnél és sütésnél ma már könnyű helyettesíteni az állati zsiradékokat növényiekkel. Népszerűek lehetnek a különböző levesek (korpacibere, aszalt szilva leves, hús nélküli korhelyleves, bableves, fokhagymaleves, rántott leves, zöldségleves stb...); főzelékek (bab-, lencse-, sárgaborsó-, krumpli-, zöldbab- vagy borsófőzelék stb...), tészták (mákos tészta, diós tészta, lekváros tészta, grízes tészta, krumplis tészta, káposztás tészta stb...); a halételek; az édes és sós sült tészták (sütemények, pogácsák stb...). Aki csak a hústól és állati zsiradéktól tartózkodik, de tejet, tejterméket és tojást is használ, azok előtt végtelen számú lehetőség áll fenn.

A kereszténység kétezer éve

VII. rész: Az középkori keresztény Európa születése – a világ 726-ban

A kereszténység 2000 éve létezik, és hosszú ideje a legnépesebb vallás a Földön. Többrészes írásunkban azt tekintjük át, hogyan változott a világ és benne a kereszténység ezalatt a két évezred alatt.

A VI. század természeti katasztrófái és pestisjárványai, a népvándorlás újabb hulláma és a VII. század elejének világháborúja, az utolsó római-perzsa háború végleg lerombolta az ókori világot. A VII. században véget ért az antik középkor: az ókor nagyhatalmai vagy eltűntek, mint a Perzsa Birodalom, vagy összezsugorodtak, mint az utókor által Bizáncnak nevezett Keletrómai Birodalom. Az összeomló régi helyén azonban egy új világ született.

1300 évvel ezelőtt új, minden addiginál nagyobb birodalmak terjeszkedtek: a Tang-dinasztia alatt újra egységes Kína és az Arab Kalifátus. Hódításuk új virágkort hozott el: Ázsia nagy részén újra nőtt a népesség száma, óriási városok épültek, fellendült a távolsági kereskedelem, és virágzott a kultúra. Az arab hódítással az új világvallás, az iszlám is gyorsan terjedt. Továbbra is keresztények milliói éltek Ázsiában és Afrikában, sok helyen továbbra is ők alkották a lakosság többségét, de a kereszténység már visszaszorulóban volt. Egyedül az elmaradott, szegény Európában terjedt továbbra is. Hála az ekkor élt ír, angolszász és itáliai bencés szerzeteseknek, akik megtérítették Nyugat-Európa pogány népeit, valamint a bizánci és frank seregeknek, amelyek megvédték Európát az arab hódítástól és az iszlám terjedésétől, a VIII. században Európa kereszténnyé, és a kereszténység európai vallássá lett.

A III. század eleje óta széttagolt Kínát a Szuj-dinasztia egyesítette 589-ben. Miután a második Szuj császár hatalmát 618-ban megdöntötte a Tang-dinasztia, a kínai seregek óriási hódításokba kezdtek: szétzúzták az eurázsiai sztyeppe keleti részét uraló keleti törköket, átkeltek a Pamír hegységen, és egészen a mai Üzbegisztánig ellenőrzésük alá vonták a Selyemutat. A „Kaj-jüani szép napok” néven ismert, 713-741 közötti időszak a Tang-dinasztia és az egész kínai történelem aranykora. A soknemzetiségű birodalmat béke, gazdasági fejlődés és nagyfokú nyitottság jellemezte. Nemcsak áruk érkeztek Közép-Ázsiából, Indiából és Perzsiából, hanem vallások és kulturális hatások is. Ez a kínai buddhizmus fénykora, és a nesztorianus kereszténység is ekkor jutott el Kínába.

A kínaiak 717-ben csaptak össze először a diadalmasan előretörő arab seregekkel Közép-Ázsiában. Az ezt megelőző száz évben, a Mohamed próféta és az iszlám vallás által egyesített arab törzsek elfoglalták az egész Perzsa Birodalmat, a Bizánci Birodalomtól pedig elragadták a legértékesebb, közel-keleti és észak-afrikai provinciáit. Az ókori világ központi területei – Egyiptom, Szíria és az ettől kezdve Iraknak nevezett Mezopotámia – arab uralom alá kerültek, és néhány évszázad alatt teljesen elarabosodtak. 711-ben az arabok átkeltek a Gibraltári-szoroson Európába is, legyőzték a nyugati gótokat, és elfoglalták az Ibériai-félszigetet. Az Omajjád kalifák uralma alatt minden addig felülmúló méretű, az Atlanti-óceántól az Indusig terjedő birodalom jött létre.

Az, hogy Európa egésze nem került arab uralom alá, a bizánci hadiflottának és hadseregnek, valamint Konstantinápoly bevehetetlen falainak köszönhető. 674-678 között az arabok minden évben megostromolták a bizánci fővárost, de a védők IV. Konstantin császár

vezetésével visszaverték a támadókat. Negyven évvel később az arabok visszatértek, 717-718 között egy éven át ostromolták Konstantinápolyt, de III. Leó császár és a segítségére siető bolgár kán döntő győzelmet aratott felettük. A harc azonban nem ért véget: 726-tól az arabok minden évben betörték Kis-Ázsiába. Ugyanebben az évben III. Leó császár megtiltotta a szentképek imádatát, ezzel megkezdődött a képrombolás időszaka Bizáncban. Az arabok mellett a bolgárokkal is szembekerülő, a képrombolás miatt megosztott Bizánci Birodalom ezután már nem is gondolhatott arra, hogy Itáliával, vagy az attól nyugatra fekvő területekkel foglalkozzon.

Európában nem volt a kínai, az arab és a bizánci fővároshoz, Csanganhoz, Damaszkuszhoz és Konstantinápolyhoz fogható város. A legerősebb európai állam, a Frank Birodalom majordomusának, a birodalmat 718-741 között ténylegesen irányító Martell Károlynak még fővárosa sem volt, hanem udvarával birtokai között vándorolt, és felélte az ott termelt terményeket. Európa lakossága ekkor hatalmas erdőségek között megbújó uradalmakban élt, önállóságra rendezkedett be, és alig volt közöttük, aki tudott volna írni és olvasni, olyan pedig elvétve sem, aki az ókori tudomány nyelvén, görögül tudott. Jól mutatja a gazdaság fejletlenségét, hogy VIII. század elején az aranypénz verését is megszüntették, mivel a csökkenő áruforgalom miatt nem volt rá szükség. Ezután egészen a XII. századig csak ezüstpénzt vertek Európában, de általában az is csak értékmérőül szolgált, a gyakorlatban terményekkel fizettek.

A II. Faroald spoletói herceg (703-724) által alapított San Pietro in Valle bencés kolostor Közép-Itáliában

Nyugat-Európa kereszténnyé válásában és az írásbeliség fennmaradásában kiemelkedő szerepük volt a szerzeteseknek. Az angol Szent Willibrord, a „frizek apostola” a mai Hollandia pogány lakosságát térítette meg. A szintén angol Szent Bonifác „Germánia apostola” lett: 723-tól Martell Károly támogatásával a mai Németország területén térített, és érsekként több püspökséget is alapított. A kora középkor egyik legjelentősebb tudósa, az „angol történetírás atyja”, Beda Venerabilis pedig 731-ben fejezte be főművét: Az angol nemzet egyháztörténetét.

A törvénytelen születésű Károly a Martell jelzőt a kalapács jelentésű latin martellus szóról kapta, és róla nevezték el a dinasztiaját Karolingnak. Martell Károly évekig harcolt, hogy megszerezze apja majordomus

címét és újra egyesítse az apja halála után szétesett frank királyságokat, majd a bajorokat és az alemannokat is legyőzte. Ezzel a mai Franciaország, Benelux államok, Svájc és Németország nagy részét uralma alatt egyesítette. Martell Károly a 720-as években kezdte megszervezni páncélos nehézlovasságát, amelynek tagjai hűbértartókat kaptak, hogy annak jövedelméből fel

tudják szerelni magukat és lovaikat – ezzel a hűbériség és a lovagság alapjait rakta le. Ennek a nehézlovasságnak az élén győzte le néhány évvel később, 732-ben Poitiers mellett a Frank Birodalomra támadó arabokat, és állította meg ezzel Nyugat-Európában is az iszlám terjedését.

Bán Róbert

A Keresztút

Nagybőjti időszakunk egyik meghatározó eseménye a péntekenként járható keresztút, amely nem csak közösségi imádság, hanem nagyon is egyéni elmélkedés. Az a tapasztalatom, hogy minden évben és minden héten mást és mást indít el az emberben egy ilyen alkalom. A stációk közül mindig akad legalább egy, amelyik igazán nekünk szól, amin érdemes elgondolkozni, és újra vállalni Jézussal a saját keresztutunkat. De hogyan indult ez a szenthagyomány?

A keresztút latinul via crucis, via dolorosa eredetileg az a kb. 0,5 km-es útvonal, melyen Jézus a kereszttel a Praetoriumtól (Gabbata) kiment a Golgotára. Jeruzsálemben Jézus keresztútjának néhány állomását nagyon korán kővel vagy kápolnával jelölték meg. A hagyomány szerint Jézus Anyja és egy-egy tanítvány a föltámadás után naponta végigjárta az úgynevezett szent körutat (Utolsó vacsora terme, Annás és Kaifás háza, Golgota, Szentsír, Praetorium, Getszemáni kert, Olajfák hegye, Kidron-völgy, Sion hegye).

A 14. századtól a ferencesek által vezetett zarándokok vagy ugyanezt az útvonalat vagy a Praetorium-Szentsír közti 14 emlékhelyet (nem egészen azonosak a maiakkal) járták keresztútként; utóbbit először az angliai William Wey 15. századi devoni pap és vándor nevezte stációnak, állomásnak Utiterv című könyvében. Azonban nem minden keresztény jut el Jeruzsálembe, de a vallásos ember mindenhol szerette volna végigjárni Krisztus szenvedésének útját, így alakult ki először a német területeken, hogy templomokban vagy szabad téren stációkat állítsanak fel.

Kezdetben Jézus szenvedésének csak az első és utolsó stációját jelölték meg domborművekkel vagy szobrokkal (1468: Lübeck, Jeruzsálem-hegy). Majd a római stációs templomok számából alakították ki a hét stációt (1505 k. Nürnberg, majd Bamberg; ilyen keresztút van az esztergomi Szent Tamás hegyen is): 1. Krisztus vállára veszi a keresztet; 2. Először esik el; 3. Találkozási Máriaival; 4. Másodszor esik el; 5. Veronika

kendője; 6. Harmadszor esik el; 7. Sírbatétel.

A Theatrum Terrae Sanctae (Köln, 1590) 12 állomást sorol föl a mai stációk közül, melyekhez a spanyol Antonius Daza OFM Exercicios espirituales (Barcelona, 1625) című művében hozzáfűzte a keresztúrról való levétel és a sírbatétel stációit. A szám 14-ben való rögzítéséhez a 16. századi Jeruzsálem-leírások járultak hozzá. A 14 stációs keresztút világméretű elterjedése Porto Maurizio-i Szent Lénárdhoz fűződik: 1731. és 1742. a búcsú kongregációja az általa meghatározott formát fogadta el a keresztút végzéséhez. A Colosseumban XIV. Benedek pápa 1740-ben keresztutat állított, melyet 1874-ben a szabadkőműves olasz kormány eltávolított. 1925-ben ugyanott nagy keresztet állítottak, melyhez VI. Pál pápa (1963-78) óta a nagypéntek esti keresztutat maga a pápa vezeti.

Tehát a keresztútjárás a kezdetektől jelen volt a szenthagyományban, és mai napig fontos pillére hitünknek. Rengeteg féle keresztúttal találkozhatunk, amelyek mind igyekeznek megérinteni az egyes állomásokat és a mindennapi életünkre vonatkoztatni. Szerintem nincs olyan katolikus, aki nem elmélkedte volna életében legalább egyszer végig Krisztus szenvedésének történetét.

A képzőművészet, a filmművészet és az irodalom is foglalkozik a témával, és a zeneszerzőket is megihlette a téma. Általában szeretek elmélkedéseket olvasni minden témában, de amikor fáradt vagyok, szívesebben hallgatok meg egy szép zenét, vagy megnézek egy festményt, és egyszerűen csak hagyom, hogy hassanak rárm.

Kíváncsi mindenkinre, hogy az idej nagybőjtben legyen egy olyan pillanata, amikor együtt tud haladni Krisztussal a Golgotára, és e pillanatban megerősödve örömmel tudja vállalni a nehézségeit Isten dicsőségére és családtagjainak vagy tágabb közösségének javára.

Rauscherné Horváth Gyöngy

A Notre-Dame-des-Champs templomban található stációk

Egyházközségi hírek

Nagybőjtő 4' 24-3 -&. *38&2 (7B+4 3& szervezünk március 22-ig (vasárnapig). Felajánlásokat a templomban, a gyűjtő kosárban, a sekrestyében és Vida Bernadettnél lehet leadni.

"(71;/ 4& & %&-A44 =2: 4- 2& %)" (7= , &2&3&4&4 4' 245/, a Golgotát szimbolizálva a Pilis-hegységben. Jelentkezni Rauscherné Horváth Gyöngynél lehet egy-egy stáció választásával (indulás: 10.00 órakor Pilisszántóról, a keresztút kb. 2 óra időtartam).

- Március 29-én, 6*2: (6" 3 2/ " 1 a 9.30 órai szentmisén meghallgathatjuk a Máté passiót.
- Április 2-án, /"(7\$3@>24>, >/ szentmise az utolsó vacsora emlékeztetere 17.30 órakor lesz.
- Április 3-án, /"(71;/ 4& &, Urunk halálának napján 17.30 órakor lesz a szertartás.
- Április 4-én,) ?36; 46*(<*: + / a fény-liturgia 19 órakor kezdődik, amelyet az ünnepi szentmise, majd körmenet követ.
- Április 5-én,) ?36; 46" 3 2/ " 1+ / 9.30 órakor kezdődik az ünnepi szentmise a Keresztelő Szent János Kórus szolgálatával.
- Április 6-án,) ?36; 4 ; 4A 9.30 órakor lesz szentmise.
- Április 30-án, csütörtökön 18 órától szentségimádás.

JÉZUS PERE A RÓMAI ÉS ZSIDÓ JOG TÜKRÉBEN

JOGI-ELJÁRÁSJOGI REKONSTRUKCIÓ HÚSVÉT ELŐTT
ELŐADÓ: DR. KOVÁCS KRISZTIÁN
ÜGYVÉD, EGYETEMI OKTATÓ*

IDŐPONT: 2026. MÁRCIUS 30. (HÉTFŐ) 18.00-19.30

AZ ELŐADÁS HELYE: ÜLLŐ, TEMPLOM TÉR 3.
(VÁROSHÁZA, DÍSZTEREM)

*AZ ELŐADÁSON ELHANGZOTTAK NEM TEKINTHETŐK A PÁZMÁNY PÉTER KATOLIKUS EGYETEM HIVATALOS ÁLLÁSPONTJÁNAK.

Figyelem

Örömmel tájékoztatjuk a híveket, hogy a hatékonyabb ügyintézés végett bővítjük a félfogadási időt. Esküvő, keresztelő, temetés, sírmegváltás, egyházi adó és egyéb ügyekben Varga Lászlóné Maja várja az érdeklődőket.

A hivatalos irodai fogadóórák rendje:) ; 4A; 31; / 4&, =2"

Egyházunk előírása szerint minden önálló jövedelemmel rendelkező katolikusnak feladata egyházát, elsősorban a lakcím szerinti egyházközségét anyagi hozzájárulásával is támogatni & (7) : 8*"%

Ennek minimális mértéke:

- keresőknek személyenként 10.000 Ft/év
- nyugdíjasoknak személyenként 5.000 Ft/év.

Ez az összeg befizethető, személyesen irodai időben vagy szertartások után a sekrestyében, illetve átutalással is történhet a befizetés az Üllő Római Katolikus Egyházközség számlájára.

Számlaszámunk: !

Átutalás esetén kérjük feltüntetni a befizető nevét, lakcímét és az EGYHÁZI ADÓ megjegyzést. >38>/ +@

Betlehemes

384 60/ "- 3 #84&) & &3 + 4, . & (38&26&8; 3; 24, >38>/ &4&4 . 0/ %5/, "(7 2*, :/ ", ", * 4>284&/ -&, &2&3&4&3&4 -%0- (08*, ; 62A- ; 62&(7&2. & &7/ , , & ; 3 " 53&) &2/ ; 026: 4) 7>/ (7/ & ", =253'& , ; 38-4 3; 24

Alapítványunk köszönettel fogadja az SZJA 1 %-ának felajánlását:

9 -A*! & 1-0. ; 24 -" 1<46: / 7 %&38. .

&& 4 *3, 2& %&&

Hétfőn 18:00, szerda reggel 7:30

szombat este vigilia 17:30, vasárnap reggel 9:30

20%* %&A

hétfő és péntek 16:00-18:00 a közösségi házban.

Laudate Dōmīnūm

Az Üllői Katolikus Egyházközség lapja
XXIV. évfolyam 1. szám

Felelős kiadó: Virágh József plébános

Szerkesztők: Mezei Zsófia, Laza István, Fazekas-Szűcs Péter

Munkatársak: Bali János, Bán Róbert, Farkas Vajk,

Rauscherné Horváth Gyöngy

Szerkesztőség: 2225 Üllő, Templom tér 4. tel.: 06-20-912-6186